

Taigi, taigi jau praėjo net trys dienos, o laiko ir jėgų prisėsti prie žadėtojo dienoraščio radau tik dabar. Pasiteisinimas: dienos pilnos kaip pilnaties mėnuo danguje: keliuosi 6 val. ryto, einu miegoti ne anksčiau 23 val. Ir tikrai jau neskaitinėjau romanų, net nėra kada iki galo pasiruošti IASWECE valdybos susitikimui. Kadangi įspūdžių labai daug, reikia labai susikaupti, kad parašyčiau, tik svarbiausius dalykus.

Truputį apie darželį. Darželis priklauso Mlekael Oak Valdorfo mokyklai, kuri šiais metais švenčia 65 metų jubiliejų. Tai viena iš pirmųjų mokyklų Keiptaune. Darželis įsikūręs dviejų aukštų name, aplinkui namą puikus sodas su tropiniais medžiais, krūmais, vištide, jaukais užkampėliais ir sandėliukas. Čia įsikūrę 4 darželio grupės ir viena popiečio grupė. Trys grupės yra vadinamos **klasėmis**, jas lanko vaikai nuo 4 iki 6 metų. Viena grupė vadinama **žaidimų grupe**, joje vaikai nuo 7 metų. Darželis dirba nuo 8 val. iki 12.30val. Kiekviena grupė turi vieną pagrindinę auklėtoją, kurios vardu ir pavadintos grupės. Auklėtojoms padeda kelios taip vadinamos asistentės, kurios daro tai, kas tuo metu reikalauja daugiau nei dviejų rankų ar akių. Kiekvienoje grupėje yra iki 20 vaikų. Vaikai darželyje valgo, kitaip tariant užkandžiauja, vieną kartą per dieną. Jie valgo savo atsineštus sumuštinis ir vaisius.

Antradieniais auklėtojos ir asistentės susitinka darželio kolegijoje.

Pirma dieną svečiavausi pas Kati grupėje. Diena prasidėjo nuo Rudolfo Štainerio sielos kalendoriaus ir prakalbos skirtos pedagogams. Jie buvo skaitomi kartu su mokyklos mokytojais, kolegijų kambaryje. Man pasirodė labai svarbu pradėti darbą tokiu būdu: prisiminti, ko mes čia visi susirinkome ir ką norime kartu nuveikti.

Pabandykit įsivaizduoti: jūs atėjote į darželį ir kol kas lūkuriuojate prie jo durų, durys atsiveria ir jus kartu su mama ar tėčiu įeinatė į darželio grupę. Auklėtoja sėdi už stalo paruošus rankdarbių kraitelę. Vis grupės vaikai siūna žuvis ir samanų nykštukus, vieni sudėtingiau, kiti paprasčiau. Šiuo metų laiku (o Afrikoje dabar akstyvas ruduo!!!!) tema daželyje „sausra, karštis ir vandens stygius“. Maži samanų nykštukai rūpinasi, kad augalai nežūtų. Jie renka rąsus lašus ir laukia broliužio vėjo, kuris pakvies ant debesų atkeliaujančią vaivorykštę, kuri yra lietaus pranašė ir bendrakeleivė. Todėl visi darbeliai susiję su vandens tema: žuvis, samanų nykštukai, vandens kibirėliai, lašelių formos sausainiai. Visas darželis ruošiasi Samanų nykštukų šventei.

Taigi visi vaikai privalo šiek tiek pasiūti tai, ko jie dar nepabaigė. Įdomiausias dalykas (Lietuvoje tiesiog neįsivaizduojamas) kuris išjudino mano tam tikrus labai kietus įsitikinimus yra tai, kad tėvai atvedę vaikus dar šiek tiek pabūna su vaiku grupėje. Jie skaito knygeles, dėlioja su vaikais medines dėliones, ar padeda jiems siūti, na, kitaip tariant grupė pilna tėvų ir vaikų šurmulio. Vėliau vaikai eina žaisti, bet netrukus jie kviečiami į ryto ratą. Ryto ratas, tai pasisveikinimas su visa kūrinija: žeme, saule, akmenimis, augalais, gyvūnais, paukščiais ir žmonėmis. Tada rato žaidimas, žinoma, apie samanų nykštukus ir kaitrą.

Vėliau Kati su vaikais (visais iš karto) pjaustė iš jau paruoštos tešlos lašo formos sausainius, po to iškart priešpiečiai iš dežučių. Tada vėl žaidimo laikas, bet nespėjus vaikams įsisžaisti, viskas tvarkoma ir kviečiama į ratą klausytis pasakos. Pasakos jie klausosi susėdę ratu ant kėdučių. Prie pasakos žvakės ant kedelės sėdi nykštukas-šnibždukas, jis pašnibžda auklėtojai į ausį daugybę dalykų: kas šiandien užgesins žvakę ir tai, kad vaikai rytoj galės neštis namo pačių padarytus samanų nykštukus. Po pasakos vaikai

išsirikiuoja prie grupės durų į eilutę ir išeidami atsiveikina su auklėtoja ir grupės durys užsidaro iki rytdienos. Visi tėveliai vaikus pasiima tuo pačiu laiku.

Diena pasirodė labai greita, viskas tarytum sukosi karusele, gal dėl to, kad pati Kati labai greita moteriškė. Man pasirodė, kad viskam šiek tiek pritrūko laiko, ir žaidimams ir darbeliams. Kap jau rašiau jie per tokį trumpą laiką turi darbelius ir po priešpiečių veiklą. Įdomu tai, kad piešimas kreidelėmis pas juos viena iš savaitės veiklų.

Vakare vakarieniavome su Nikol, ji kitos grupės auklėtoja. Ji labai tipiška pietų Afrikos gyventoja, priešingai nei Kati. Kaip ji pasakojo, ji savyje turi ir malaziečių, ir baltųjų, ir Kozu (Afrikiečių) kraujo. Joje mačiau lyg tiltą tarp čia kartu gyvenančių, bet retai kartu susiliečiančių dviejų pasaulių. Nikol neseniai atsikraustė atgal į savo gimtą Keiptauną. Ji kelis metus gyveno Korėjoje, Seule, prieš tai kelis metus Gvatemaloje ir Kanadoje. Dauguma PAR gyventojų giminių turi visame pasaulyje ir jų gyslomis teka kelių nacijų kraujas.

Su Nikol mas ėjome pasivaikščioti Keiptauno gatvelėmis (baltųjų rajone), oho ji visai nebijo, nes kitoms darželio kolegėms (baltaodėms) tai neįtikėtinas dalykas. Gatvės tikrai buvo labai tuščios, sutikome kelis juodaodžius, kurie būtinai užkalbina, seka iš paskos, bet Nikol tikrumas jiems atsakant ir baimės jų atžvilgiu neturėjas, juos nupučia kaip vėjas. Matyt pasidaro aišku, kad iš mūsų naudos nebus. Dabar suprantu, kad tai buvo žygdarbis, bet Nikol kasdienybė. Todėl, kad aš visur esu lydima, net neįsivaizduojama, kad aš galėčiau viena nuvažiuoti ar nueiti(!) viena pati.

Šiandien aš svečiuojuosi Nikol grupėje. Atmosfera grupėje ne tokia greita kaip vakar. Ir darbeliai daromi ne taip greitai. Nikol pasakoja, kad jai nelengva, nes grupė jai nauja ir ji bando, nesugriaunant senos tvarkos, rasti savo būdą būti su vaikais. Čia gavau susipažinti su Gabrieliumi, kuris iš pirmo žvilgsnio atrodė ypatingas vaikas. Mes kartu siuvome su juo žuvį (jam 4 metai!), teko pasitelkti visą gebėjimą tiesiog būti pavidžiu, nes dėl šveplavimo aš nesupratau, ką jis sako ir turbūt jis nelabai suprato, ką aš veblenu savo nedrąsiai angli kalba. Buvo labai gera turėti artimą kontaktą. Vėliau jis ilgai žiūrėjo manį akis, tarytum darydamas mano sielos nuotrauką.

Kai vienas berniukas lauke ėmė kalbėti „tualetinius žodžius“, Nikol ji pasikvietė ir jam ant piršto, o kitam vaikui ant riešo užrišo auksinį (tiesiog geltoną) raištelį kaip priminimą, kad nesikeiktų.

Kitą dieną buvo švenčiamas gimtadienis. Idėjos panašios į Lietuvoje švenčiamus gimtadienio variantus. Pasidalinsiu keletu skirtingų dalykų: visi vaikai ateidami į darželį atneša dovanų gimtuvininkui: kas priskina gėlių, kas lapų surištų paprastu siūlu, kas atneša jo paties pagamintą smulkmenėlę, ar namie keptą keksiuką. Vėliau, gimtadienio metu, vaikai teikia savo atneštas dovanas, kurias gimtuvininkas susideda į auksinį krepšį. Gimtuvininkas visą dieną, iki darželio pabaigos, gali būti su apsiautu ir jam asmeniškai paruošta karūna, kurią jis gali nešti namo. Vietoje istorijos apie auksinį kamuolį, rodomas nedidelis spektakliukas, apie tai, kaip vaikas vaivorykštės taku angelo sargo yra gabenamas į žemę. Pakeliui jis aplanko ypatingas žvaigždes... Mažų vaikų gimtadinuose žvaigždes

simbolizuoja žvakės, pastatytos ant vaivorykštės spalvomis nudažytos ilgos medžiagos, o didelių vaikų gimtadieniuose, žvaigždes atstovauja vaikai.

Po pietų buvo kolegija. Ji buvo laba struktūruota, prieš kolegija buvo pateikta atspausdinta dienos tvarkė. Kolegijai vadovauja vienas iš kolegijo narių. Kolegijos vedėjas keičiasi kas sezoną. Kolegijos pradžioje darėme euritmiją, vėliau savaitės ir savaitgalo refleksiją, neilgas vaikų ir kitų ped. problemų aptarimas. Ūkiniai, organizaciniai klausimai, po kurių asistentės jau gali eiti namo. Pasilikusios grupės auklėtojos aptaria būsimas veiklas, būsimą šios savaitės šventę, kuri vyks ateinanti ketvirtadienį.

Vakare kraustausi į naujus namus. Šį sykį aš svečiuosiuosi pas Anna Mary. Vsai kitokie namai. Naujas nedidelis jaukus namas, Anna Mary gyvena viena. Kas padarė įspūdį, tai aukštos mūro sienos su spygliais viršuje, visur grotos, grotomis atitverti laiptai į antrą aukštą, nakčiai jie rakinami. Tada gali sau saugiai miegoti, kaip tikrame kalėjime. Skirtumas tik tas, kad turi raktus nuo šio kalėjimo.

Anna Mary yra tikra PAR gyventoja. Jos šaknys siekia pirmuosius čia gyvenusius europiečius, jos tėvai vienį iš Valdorfo pedagogikos pradininkų PAR. Taigi vakarienei gavau tradicinį afrikietišką patieklą. Virta dešra su bulvių koše ir saldžiais batatų/moliūgų blyneliais, gausiai pabarstytais cukrumi ir cinamonu. Viskas valgoma kartu kaip vienas patiekalas.

PAR turi dvi valstybines kalbas: angli ir afrikan, ši kalba panaši į olandų ir danų kalbos mišinį, ji susiformavo tarp baltųjų PAR gyventojų, kolonistų. Dar viena populiari kalba, tačiau ne valstybinė, tai isi Xhosa. Tai tiesiog neįtikėtina kalba su tokiais kliunksėjimais, kurie yra net kelių rūšių. Vaikai Valdorfo mokykloje mokosi dviejų užsienio klabų tai: Afrikans ir isi xhosa.

Šį sykį tiek, jau pasiilgau,

Rasa Ragauskaitė Driukienė, Lietuvos atstovė IASWECE valdyboje.